

U SPOMEN

Matiša Rajčić

Neočekivano, varaždinskom samostanu posvećuje čak četiri mise (br. 3, 4, 11, 27); križevačkom dvije (br. 7, 24), odnosno tri, ako se broji i prva koja u drugim zbornicima nosi naslov *Križevačka misa*; po dvije mise posvećuje samostanu u Ormožu (br. 6, 23), Remetincu (br. 10, 25) i Krapini (br. 5, 26). Ostalim mjestima u kojima su se nalazili franjevački samostani posvećuje po jednu misu. Time *Zbornik* postaje ogledalo svih samostana Provincije s desne i lijeve obale Drave.

Zagrebački zbornik donosi najveći broj misa dok ih ostali zbornici imaju po četiri pa i do jedanaest manje. Samo jedna od njih navodi se sa "missa" (br. 12), a sve ostale sa "sacrum". U njima ima vrlo malo skraćenog liturgijskog teksta: u jednoj Gloriji i četiri Creda, a kod pet Benedictusa je naznačeno: "Benedictus ut supra Sanctus", a ostale donose potpun tekst ordinarija. Sve te mise nalaze se u drugim Potočnikovim zbornicima, samo neke se javljaju s novim naslovima.

* * *

Nakon misa u *Zborniku* slijedi tzv. Prosa: šest koralnih himana; za Došašće, blagdan presvetog Imena Isusova, za Uskrs, Duhove, za svetkovinu Tijelova i za blagdan sv. Franje (str. 351-359).

Zatim se nižu moteti, njih devet: u čast svecima, sv. Ivanu Kapistranu, tri Blaženoj Djevici Mariji, Duhu Svetom, za blagdan presvetog Imena Isusova i dva za blagdane Gospodnje (str. 362-383).

Završni dio *Zbornika*, pod naslovom arije, sadrži dvanaest kratkih crkvenih pjesmaka (str. 384-396).

* * *

U svemu, veličanstveno djelo, dostojan dar franjevaca o. Konrada Potočnika prvom samostanu svoje Provincije u kojem se u svako vrijeme brižno njegovala liturgijska glazba i njome promicala "slava Božja i posvećenje vjernika" (SC 112).

BILJEŠKE

1. Cvekan, P., *Glazba u franjevačkim samostanima provincije sv. Ladislava kralja od 1661. do 1899.* (rukopis)
2. Šaban, L., *Glazba u Franjevačkom samostanu u Varaždinu, Varaždinski zbornik 1181.-1981.*, Varaždin 1983., str. 324.

TJEDAN CRKVENE GLAZBE

održat će se od 1. do 4. travnja 1997.
na Institutu za crkvenu glazbu KBF-a
u Zagrebu

2. ožujka ove godine navršava se godina dana od smrti našeg Matiše **Rajčića**, dugogodišnjega vjernog člana *Collegiuma pro musica sacra* i istaknutoga pjevača i solista koji je Collegiumu veoma zadužio i čija je uspomena u Collegiumu još jako živa. Kako, stjecajem okolnosti, nismo o Matiši kao članu i nadasve dragom prijatelju prilikom njegove smrti ništa izrekli, željeli bismo to učiniti sada u znak zahvalnosti za sve dobro što smo ga s njim dijelili.

O Matiši - pjevaču, kolegijevcu i čovjeku s kojim smo proveli trinaest godina zajedno pjevajući i putujući - željeli bismo progovoriti kao što se govori o bliskom i dragom čovjeku kojeg nema više među nama. Zato ovi reci nemaju pretenziju biti muzikološki osvrt na njegov rad i ocjena njegova djelovanja, nego svjedočenje o čovjeku koji je u životu mnogima priredio radost svojim glasom i oplemenio život svojim odnosom prema nama i životom s nama.

Naš Matiša je rođen u Metkoviću 26. svibnja 1940. godine, a umro u Zagrebu 2. ožujka 1996. u 56. godini života. Posljednji je put pjevao s Collegiumom na misi u katedrali u veljači prošle godine. Matišu poznajemo kao kolegu iz zbora. Ta riječ "kolega" ovdje nije baš sasvim na mjestu. Iako između njega i mnogih među nama nije bilo većih "generacijskih razlika", ipak je Matiša bio profesionalac, školovani glazbenik, solist par excellence, vičan nastupima na najrazličitijim mjestima i prilikama. On sam to, međutim, nije isticao, nikada se nije ponašao kao "primadona", nije prema sebi zahtijevao neki poseban postupak, barem ga takvog pamtimo. Dolazio bi točno, pjevao disciplinirano na pokusima koliko je god trebalo, prihvaćao nastupe kad bi god mogao. Nije mu bilo teško pjevati u zboru sa svim ostalim dečkima, probati i ponavljati kao da je jedan od naših. I bio je. U pravom smislu naš, jako naš. Kolegij se bez Matiše nije mogao zamisliti. Ne samo u svim solističkim dionicama velikim i malim, nego u zbornom pjevanju gdje ga se kao solista nije čulo, davao je basovskoj dionici lijepu i bogatu boju svog glasa. Došao je u Kolegij kad smo počeli uvježbavati Papandopolovu *Poljičku misu*. Njegov je dolazak bio u direktnoj vezi s jednim upravo preboljelim infarkt, kad su ga u posljednji tren bolesnoga i nemoćnoga kolege našli u stanu. Tada se bio zavjetovao Gospi da će besplatno pjevati godinu dana u Kolegiju u zahvalu što je ozdravio. Ostao je 13 godina. Umro je baš onako kako se pribojavao: sam u svojem stanu. Kad su ga našli, bilo je već prekasno. Pokušavao je sprječiti takvu smrt pa je neko vrijeme stanovao kod franjevaca u Vrbanićevoj ulici. Nije mu uspjelo.

Matiša je bio šutljiv, miran, jednostavan, blage čudi. Ni s kim se u Kolegiju nije posebno družio. Srdačne, ali samo kolegijalne veze imao je s članovima svoje dionice. Kolegijevci su ga voljeli i nadasve poštivali, uvijek je bio dočekan pljeskom. Nikad nije zaboravio biti pažljiv, volio je ljude darivati prigodom blagdana i imendana, a i kolače koje bi za blagdan dobio, podijelio bi s nama. Uvijek se odazivao kad smo ga zvali, ako nije bio spriječen drugim nastupom. Nije se bunio ako bi trebalo pjevati nedjeljom i po nekoliko puta na misama, ići na hodočašća, pjevati po sprovodima. Ta bio je od malih

nogu pjevač u crkvi, pjevač i svirač na orguljama. Nije se študio, pjevao je gdje su ga god zvali. Obvezatno je nosio sve naše solo dionice za bas i bariton. Mnogi su nam se nudili, ali mi nismo trebali nikoga drugoga, imali smo svog Matišu. To je bila njegova zona. I mi smo znali da Matiša druge stvari ne pjeva i da njemu treba rezervirati mjesto u crkvenoj glazbi. I Matiša je to osjećao i s time se složio pa je taj prekrasan njegov glas kojim ga je Bog obdario najviše dolazio do izražaja u pjevanju na slavu Božju. Matiša je pjevao lijepo jer je njegova pobožnost bila iskrena, jednostavna i dostojanstvena, kao i on sam. Bio je osim toga lijepa stasa, pjevao je osjećajno, zato su ga valjda i izabrali da pjeva pred Papom kad je posjetio Zagreb. Bili smo počašćeni kad je odlučio doći u Kolegij i s. Imakulata je tada rekla da je uvijek željela njegov glas u zboru, ali se bojala da je on za nas odviše velika zvijezda i da je njegov glas toliko snažan i sonorant, možda previše za naš mali zbor s mladenačkim glasovima. Nije bilo tako. Matišin se baršunasti duboki glas savršeno prilagodio zboru. Puno je toga pjevao s nama. Najviše je volio pjevati Lukačićeve motete *Quam pulchra es, Canite et psallite, Nos autem* i dr. Volio je pjevati i Charpentierov *Te Deum*, Bachov *Božićni i Uskršni oratorij*, te Stradellin *Pietà, Signore*. Na misama je obvezatno pjevao psalam. "Kad bismo ga molili da pjeva na misi, uvijek smo mu morali dati da pjeva psalam", sjeća se s. Imakulata. Bilo je tu bezbroj sitnih ali dojmljivih sola, kao primjerice nezaboravni redak iz Jeremijinih tužaljki na NEK-u.

Posebno mjesto u njegovim nastupima s Collegiumom pripada Odakovu psalmu *Svrši stopi moje*. Matišina interpretacija uvelike je pridonosila tome da svatko napeto, pažljivo sluša početni solo, otkrivajući u njemu Božju poruku upravo za sebe samoga. Treća nezaboravna Matišina rola u Kolegiju bila je rezervirana samo za nas i ponekoga gosta, iznimnog i časnog, koji bi sudjelovao na našim proslavama. To je nezaboravni Matišin *Konj Ridan*, romanca o starom kočijašu i njegovu konju Ridanu. Poriječkom iz panonskih ravnica, s malo primjesa ruskoga glazbenog šarma, bila je uvijek svježija i jednako potresna kao god bi je Matiša pjevao. Posljednji put su je kolegijevci čuli kad ju je Matiša pjevao na izričitu kardinalovu želju.

Matiša je imao i svojih ljudskih slabosti, kao uostalom i svaki čovjek. One nam nisu posebno smetale, gotovo bi se reklo da nam je po njima bio nekako bliži i draži. Svi su slutili da mu život baš nije bio previše naklonjen i samo su strepili kakva će mu biti starost. No Bog, kojemu je Matiša vjerovao i kojega je cijeli život slavio svojim glasom, vodio je njegove stope i završio njegov put. Tu ostajemo bez riječi u poštovanju i zahvalnosti što nam je Bog udijelio te je s nama bio sudionik ljepote.

Ljerka Jovanov

Sretan i blagoslovljen Uskrs svim pretplatnicima, suradnicima, prijateljima i dobrotvorima želi

Uredništvo i Uprava

IZ RADA INSTITUTA ZA CRKVENU GLAZBU »ALBE VIDA KOVIĆ« KBF

VRIJEME RADOSNOG IŠČEKIVANJA

Došašće. Iščekivanje i susret s Bogom. Zaustaviti se u razmatranju prije sv. mise, makar samo na trenutak, osloboditi se svagdašnjih briga i smireno stati pred Boga. Tako nam se otvara jedan od mogućih putova vječnoga spasenja i približava Božje obzorje.

To smo doživljavali 10. prosinca 1996. godine u crkvi sv. Katarine u Zagrebu na euharistijskom slavlju kojemu su bili nazočni brojni studenti-laici i nekoliko profesora KBF-a, a predvodio ga je i propovijedao mr. Ivan Šaško, profesor liturgike na KBF-u.

Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu "Albe Vidaković" započeo je euharistijsko slavlje skladbom A. Klobučara *Rosite nebesa*, a nastavio je *Hrvatskom misom* u čast bl. Augustina Kažotića M. Leščana. Otpjevao je i motet *Deposuit potentes* te koralni pripj. psalam *Dođi Gospodine Isuse* i popijevke *Padaj s neba* od J. Vallingera i *Raduj se grade Nazaret* (C.O.).

Kroz zvukove skladne harmonije pjevanja i potresno čitanje Izaije proroka (Iz 40, 1-11) sve je duboko odjekivalo u jednom smirenom i drugačijem vremenu. U Evanđelju koje smo čuli, te večeri je istaknuta čovjekova vrijednost i Očeva briga za svakoga pojedinog (Mt 18, 12-14). Patnja u noći tame ima svoj smisao. Taj smisao pruža radost i istinski duh zajedništva. A radost je temeljna značajka Došašća i sav je naš život, sva povijest čovječanstva veliko iščekivanje. "U Adventu prvi je Bog taj koji čeka, čeka da shvatimo kako smo planete koje imaju samo jedno sunce" (I. Šaško: iz propovijedi).

Hvala Bogu za taj susret, jer po njemu smo bliži i hvala svima koji su svojom molitvom i otvorenošću srca prihvatili i ponijeli u život poruku.

Trebala bi nam češća ovakva, pretežno studentska, euharistijska slavlja, predvođena *Institutom za crkvenu glazbu*, u kojima bismo se mi, studenti, okupili oko stola Gospodnjeg i pjevali mu pjesme hvale i slave. Nije li i to jedna od misija *Instituta za crkvenu glazbu*?

s. Vesna Babić

NA LJUBAV MOŽE SE ODGOVORITI SAMO LJUBAVLJU

(GLAZBA UZ BLAGDAN BOŽIĆA NA ICG-U)

Božić - blagdan radosti, čestitanja. Blagdan darivanja. Ta "Sin nam je darovan", veli Izaija. A na ljubav može se odgovoriti samo ljubavlju.

Ispunjen radošću i zahvalnošću zbog Božjeg sebedarja čovjek je "izazvan" uzvratiti, a kako drugačije nego bratu, čovjeku. Svatko prema primljenu daru trsi se dati ono najbolje, najljepše.

Glazbenici sigurno vjeruju ono što Tagore reče: "Znam da samo kao pjevač mogu stati pred Tebe", i u pjesmi i zvicima glazbala daruju sebe.